



**Grønland 12. – 19. august 1999**

# Forhistorien

Ved standerhejsningen i Taarbæk 1999, hvor jeg fik tildelt langtursstyrmandsret uddelte Stella samtidig 2 sponsormedlemskaber for 1999 af Roklubben FORS. LDR havde modtaget sponsormedlemsskaberne som tak for nogle gamle ruller, der skulle bruges til restaurering af klubbens både. Stella tildelte sponsormedlemsskaberne til Lise Hendriksen og undertegnede. Vi kiggede på papiret – og på hinanden – FORS ligger nemlig i Kangerlussuaq, bedre kendt som Søndre Strømfjord i Grønland. Vi behøvede ikke lang tid, før vi havde besluttet at undersøge mulighederne for faktisk at komme til at ro i Grønland.

Turen blev en realitet – vi fik undervejs kontakt med Lars Hansen fra roklubben SAS, der planlagde en forlænget weekend til Kangerlussuaq fra 13. – 16. august. Vi blev enige om at lægge vores tur, sådan at vi kunne ro sammen deroppe. Der er nemlig ikke mange aktive roere i Kangerlussuaq, så det kunne måske blive svært at komme til at ro.

## Torsdag 12. august.

Lises forældre kører os til lufthavnen, hvor vi i god tid checker ind. Kort tid efter undersøger jeg lige, hvor min billet fra Kangerlussuaq til Ilulissat er. Den er væk. Jeg checker min taske og mit mavebælte – og igen, men billetten er sporløst forsvundet. Lises forældre ser lidt bekymrede ud – formentlig ved tanken om, at deres datter skal tilbringe en uge med sådan en klump. Billetten bliver efterlyst ved check-in – og der bliver set i bagage-kasserne. Negativt. Jeg checker mine tasker igen. Negativt. Nå, så går vi op på 2. sal til Greenlandair for at høre, hvordan problemet løses. En flink dame starter med at taste på skærmen, hvorefter Lise spørger mig, hvad det er der stikker op af min bukselomme. Amatør! Der var billetten.

I Kangerlussuaq håber vi at blive mødt af Tom, der skulle være iført en gul trøje mærket med Kangerlussuaq Tourist Service. Vi ved, at Gorm, som Lise har haft mest kontakt med, stadig befinder sig på østkysten for at reparere et eller andet i en mast, som han ikke kan komme op i pga. tåge. Ingen Tom. Vi står og kigger. Det samme gør tilsyneladende er par mænd. Efter et stykke tid spørger jeg, om de tilfældigvis står og venter på nogle roere fra LDR. Det gør de ikke, men de vil da vældig gerne hente os. Vi fortæller, at egentlig skulle Gorm have mødt os. De ved, at han er i Østgrønland – ”men dér går hans kone, det er Petrine”, og at Tom skam er her, men han er lige kørt en halv time. Har vi i øvrigt fået handlet toldfrit? Vi køber på vores boarding pas.

Da Tom ankommer, kører han os i firmaets bil (”Det er lige lidt privat!”) ud til vandrehjemmet, der ligger ”for enden af landingsbanen”.

Vi bliver indkvarteret på Hilton. Navnene på de 4 barakbygninger, der udgør vandrerhjemmet, er det eneste luksuriøse på det sted. Bygningerne er nedslidte, og de 3 gutter, der driver vandrerhjemmet for Team Arctic, er utroligt søde, men ikke særligt husmoderlige. Der mangler tit toilettejpapir, køkkenaffaldet tømmer vi selv ud i containeren, og rengøring på fællesarealerne eksisterer nærmest ikke. Vi lejer samtidig mountainbikes til de 4 dage – 200 kr. pr. næse – frit valg i stativerne foran et bestemt hus samt i nogle endestativer ved andre huse. Vi skal bare holde os fra dem, der står foran Sheraton, hvor en skoleklasse bor. Vi får en lås med til cyklerne.

Udsigten er ikke for god: Lufthavnens vindpose, nogle kæmpestore brændstof-tanke, en grumset floddal og småregn.

Vi starter ikke desto mindre cyklerne: Vi skal ud på Fossilsletten og se, hvad vi kan finde.

I fin stil starter vi med at okse op ad Havnebakken, et sejt stykke vej, der tvinger os af cyklerne 2/3 oppe. Lidt længere fremme finder vi ud af, at vi er kørt ad den forkerte vej, vi skulle have været ad grusvejen. Så vi vender om. Vi finder ud af, at det er nogle små, uinteressant udseende småsten, der faktisk er forstenede knoglerester. Da vi først har fået øje for dem, er der utroligt mange, men vi finder ikke nogen "scoops".



Hjemme igen bliver vi budt på en whisky med 30.000 år gammel isterning i. De bruser småt af ilt, der har ligget fastfrosset i al den tid, men som nu frigives. Vi cykler ind til "byen", der ud over lufthavnen rummer nogle boligblokke og på den anden side af elven noget erhverv i baraklignende bygninger.

Vi har fået anbefalet at spise på Nordlys. Det er kun anbefalingen, der får os til at gå ind. Udefra er det umuligt at se, at det er et spisested, man kan ikke engang se, at det er et værtshus.

Da vi kommer ind møder vi vores ven fra lufthavnen: "Der er roerne. Vi talte lige om jer. Kurt har ventet, at I skulle komme op på kontoret til ham hele dagen." Det har Lars glemt at give os besked om. Vi snakker med Kurt, spørger ham bl.a. om turen til indlandsisen på mountainbikes. Det fraråder han os. Han har prøvet i 70'erne. Det kan vi ikke klare!



## Fredag 13. august

Vi tager på cykel til Kelly Ville, en forskerby op ad bjergsiden nede ved havnen. Vi kender jo allerede Havnebakken, der ligger på Grønlands længste asfalterede vejstrækning: 11 km fra elven til havnen. I alt byder Kangerlussuaq på 75 km sammenhængende vej – også Grønlandsrekord. Der går op og ned, mest op, viser det sig på hjemvejen. Vi indlægger en kaffepause på nogle klipper højt over havnen, finder de første blåbær, der er små og velsmagende. Vi kører lidt videre end Kelly Ville og spiser frokost kl. 13 med ryggen til et kæmpe betonfundament, der ikke bruges til noget med udsigt over de flade, grågrønne fjeldrygge adskilt af et væld af mindre og enkelte større søer.

Resten af dagen og aftenen går med at finde roerne fra SAS. Vi overtaler en taxachauffør, der ellers har fri – og er på vej ud til en privat fest ved roklubben - til lige at køre os derud og tilbage igen. Han har sine venner med, temmelig berusede og meget venlige grønlændere, der sørger for, at vi får lidt sightseeing med i købet. ("Bak lige, de har ikke set elven endnu.")

Roklubben ligger ved Lake Ferguson, 3-4 km op ad fjeldet på den anden side af elven. Teltene står ved roklubben, men der er helt stille. Så vi vækker først Sean og Søren og senere, da vi næsten har afsluttet samtalen og er på vej tilbage byen, kommer Lars søvndrukken ud af sit telt.

De har fra Kurt hørt, at vi er cyklet til indlandsisen og har derfor overhovedet ikke ledt efter os. Da Søren og Sean hører, at vi har planlagt at køre til indlandsisen lørdag, såfremt det ikke lykkedes os at arrangere en rotur, vil de med. Roturen er nemlig foreløbig udskudt, fordi løsdelene ikke er i klubben og kun Gorm ved, hvor de så er.



## Lørdag 14. august

Vi er på cyklerne kl. 8.45. Vejen er grusvej, der går op og ned, det løse grus er svært at styre i, så jeg bremser meget ned ad bakkerne – og må derfor efterfølgende trække en del af vejen op ad den næste. Vores cykler har 21 gear, og vi får brugt dem alle sammen!



Efter Sugar Loaf er det slut med anlagt vej. Vi kører i hjulspor efter firhjulstrækkere, der helt tydeligt flere steder har haft problemer med våd undergrund og derfor har måttet vælge alternative ruter af og til. Der er ikke decideret vådt længere, men stadig meget fugt i jorden.

Vi holder ofte pause, men det viser sig, at vores tempo og udholdenhed ligger på samme niveau. Lise bryder sig ikke om sin cykel – eller mountainbikes overhovedet, sadel og styr passer dårligt til hende. Vi passerer Store Ølsø og henter ny forsyning af drikkevand i Lille Ølsø.



Vejen splitter i "det høje spor" og "sandsporet" kort efter Lille Ølsø. Vi får en forsmag på sandsporets velsignelser på vej mod det høje spor. Her er der ikke længere nykørte spor, men reminiscenser af gamle spor. Da vi når op på højsletten er der en formidabel udsigt til indlandsisen.

Efter et stykke tid går det igen ned – og op – og ned – og op og... Mange steder må vi af cyklerne, fordi nedkørslerne består af efterladte sten, hvor al jord er skyllet væk af smeltevand.



Isen er smuk – og der er koldt. Jeg må have lange bukser og jakke med fleece på.

Vi beslutter at prøve sandsporet på vejen hjem og følges ad alle 4 de 10 km gennem "helvede". Det er varmt, det er umuligt at cykle, og cyklerne skrider ud til siden hvert andet øjeblik, så der skal også bruges kræfter på at holde dem i gang. Søren og Sean kører i forvejen, da vi kommer til midterstykket, hvor gode cyklister kan cykle. Vi har en aftale om at spise sammenskudsmiddagen i rokklubben om aftenen.

Vi overlever – den sidste bakke lige inden Kangerlussuaq havde vi glemt.

Efter et kort badeophold på vandrerhjemmet tager vi til sammenskudsmiddag i rokklubben. Hyggeligt, men sent.

## Søndag 15. august

Aftalen lød på, at vi skulle mødes ved roklubben kl. 10, så ville de andre have bådene rigget til, og vi kunne tage af sted på vores dagtur. Lise og jeg så 4 moskus og en kalv, så vi måtte lige af cyklerne og kigge nærmere på dem (de var 100 m væk).

Vi roede uden at skifte ned i den anden ende af Lake Ferguson, ca. 6 ½ km og lagde bådene op på sand i en lille vig. Vi tog mad og tæpper med hen over et fladt, lidt fugtigt areal og efterlod tingene under en karakteristisk klippeformation, forhåbentlig til vores – og ikke polarrævenes – senere frokost.

Vores mål var Granatfjeldet, som vi nåede efter en times vandring. Det blæste en del ned over fjeldryggen, men da solen samtidig skinnede, passede temperaturen helt fint. Vi huggede og

hakkede lidt med den medbragte hammer, men da vi ikke rigtig vidste, hvilke klippestykker, der kunne tænkes at indeholde granater, fandt vi ingen.

Vi gik tilbage til vores mad og fandt et godt spisested under nogle klipper, hvor det ikke blæste.

På vejen hjem startede vi med at ro langs den anden bred, men vinden tvang os til at krydse, og vi lå i læ af den nordlige bjergside hele vejen hjem.

Vi riggede bådene af, de andre gav dem olie på trædelene, bådene blev vendt på hovedet og surret fast for vinteren. Jeg var lige en tur ude at svømme i Lake Ferguson – en "bedrift", der gav genlyd i Kangerlussuaq: På vej tilbage fra Ilulissat mødte vi vores "ven" i lufthavnen: "Nå, du har nok været ude at svømme i søen. Ved du, at det er vores drikkevand?"



## Mandag 16. august

Sean havde aftalt med Gorm, at han skulle køre Lise og mig til lufthavnen. Så vi afbestilte Michael fra vandrerhjemmet. Vi kom af sted, så vi lige kunne nå indcheckningen, derefter havde vi god tid i lufthavnen. Jeg fik en kop kaffe i cafeteriet, så en polarhare gennem vinduet, mens Lise var lidt rundt. Pludselig gik det op for os, at det var tid til at board. Da vi kom ned til døren, var hun faktisk ved at lukke, men vi kom da med!



Rejsedagbog - uddrag om Kangerlussuaq  
Birgit Juhl Andersen, LDR